

Mejeribruget i Danmark 1950.

Af professor *H. M. Jensen.*

Vi bringer her 2. del af årsoversigten over mejeribruget. 1. del, omhandlende mælkeproduktionen, mejeriernes tekniske forhold, byernes forsyning med mælk og smørproduktionen, fandtes i hæfte 7.

Ostproduktionen.

Den danske ostproduktion blev ifølge de opgørelser, der foreligger fra De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation, af lidt mindre omfang i 1950, end tilfældet var det foregående år. Der fremstilledes ialt 60,6 mill. kg ost, hvortil kommer 9,9 mill. kg råkasein. I 1949 udgjorde de producerede mængder

Danmarks produktion samt ind- og udførsel af ost (i 1000 kg).

År	Produktion	Indførsel	Udførsel	Overskuds- udførsel	Kasein- udførsel
1914	—	480	500	20	348
1918	—	—	3 113	3 113	76
1921	—	246	12 541	12 295	8
1931	25 400	276	4 274	3 998	39
1936	33 200	28	9 529	9 501	1 139
1938	35 700	14	9 110	9 096	764
1939	32 900	10	9 590	9 580	734
1940	30 800	—	8 930	8 930	380
1941	29 100	—	6 032	6 032	358
1942	32 900	—	4 687	4 687	794
1943	40 600	—	2 187	2 187	275
1944	39 100	—	1 724	1 724	—
1945	46 600	—	3 044	3 044	36
1946	58 600	—	10 567	10 567	2 203
1947	58 100	—	13 369	13 369	3 803
1948	71 200	—	12 824	12 824	5 068
1949	74 700	—	26 537	26 537	2 873
1950	70 500	—	36 441	36 441	3 580

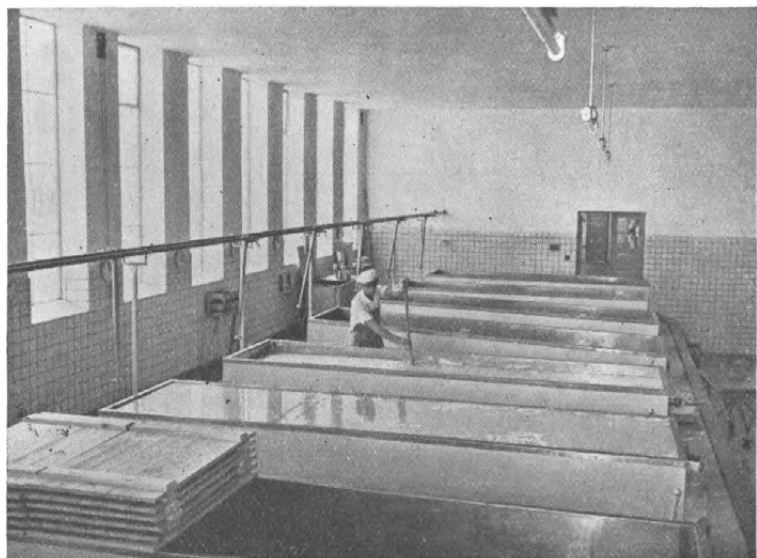

Fig. 1. Interiør fra Bornholmske Mejeriers Andelsosteri, Klemensker. Osteriet er oprettet den 28. juli 1947 og begyndte sin virksomhed den 27. juni 1950. Andelsosteriet modtager mælk fra 12 mejerier, og dets mælkemængde udgør ca. 14 mill. kg årligt.

henholdsvis 63,8 og 11,3 mill. kg. Tallene viser en tilbagegang, der for ostens vedkommende var 3,2 mill. kg eller 5,0 pct., medens kaseinfabrikationen formindskedes med 1,4 mill. kg eller 12,4 pct.

Når produktionen trods stigende mælkemængde ikke kunne holde sig på samme højde som i 1949, er årsagen de afsætningsmæssige vanskeligheder, der prægede den første del af året 1950. Betingelser for en udvidelse var ellers til stede, idet produktionen i januar kvartal lå 6—8 pct. over, hvad der fremstilledes i samme periode året før; men da eksporten til Tyskland svigtede, og hjemmemarkedet var trent, henstillede osteeksportudvalget kraftigt til mejerierne at indskrænke produktionen. Henstillingen toges til følge i vid udstrækning, og da ostens salgsalder samtidig forøgedes, lykkedes det at undgå et sammenbrud, hvilket ellers var sandsynligt.

Samtidig med nedgangen er i årets løb sket en forskydning

i retning af federe ostetyper, idet forbruget af sødmælk, der opgives til 413 mill. kg, kun er 1 mill. kg mindre end i 1949. Skummetmælksmængden, som har fundet anvendelse til ostelavning og kaseinfabrikation, er derimod formindsket med 64 mill. kg fra 351 mill. kg i 1949 til 287 mill. kg i 1950. De fuldfede oste, der tidligere kun udgjorde omkring ved halvdelen af produktionen, andrager nu mere end de tre fjerdedele, hvilket hænger sammen med, at fremstillingen ved de opnåede priser betinger den bedste økonomi, ligesom afsætningen er lettere, idet såvel hjemmemarked som eksport foretrækker den fede ost. Nedenstående oversigt viser, at de magreste typer nu er helt forsvundne fra produktionen.

Produktionen af de enkelte ostetyper (mill. kg).

Type	1950	1949	1948	1947	1946	1939
Skimmelost, roquefort, gorgonzola ..	10,4	8,8	7,1	5,2	4,8	4,2
45 +	37,0	35,5	30,4	18,8	22,0	12,7
40 +	2,4	3,4	5,4	7,0	11,1	0,9
30 +	8,9	11,4	8,1	6,2	7,2	5,8
20 +	1,9	4,2	5,5	7,8	6,2	7,6
10 +	—	0,1	0,1	0,4	0,6	0,9
Skummetmælksost .	—	0,03	0,05	0,1	0,1	} 0,8
Kasein og kvarg ...	9,9	11,3	14,5	12,6	6,6	
	70,5	74,7	71,2	58,1	58,6	32,9

Ostesalget i 1950 fordelte sig med ca. 27 mill. kg til hjemmemarkedet og ca. 36,4 mill. kg til eksport. Dette betydelige salg kunne ikke gennemføres, uden at en ikke uvæsentlig nedgang i lagerbeholdningerne fandt sted både på mejerier og hos grossererne. Eksporten i 1950 er den største, det danske mejeribrug endnu har haft; men hjemmesalget, der i 1945 nåede en højde af ca. 45 mill. kg, har siden været på vej ned mod den størrelse af 23—24 mill. kg, det havde før krigen.

I 1949 aftog hjemmemarkedet 28 mill. kg, så sidste års nedgang svarer til 1 mill. kg eller 3,6 pct. Når tilbagegangen har været så stærk i efterkrigsårene, er årsagerne vel nok flere; men det synes som om mejeribrug uden skade kunne have

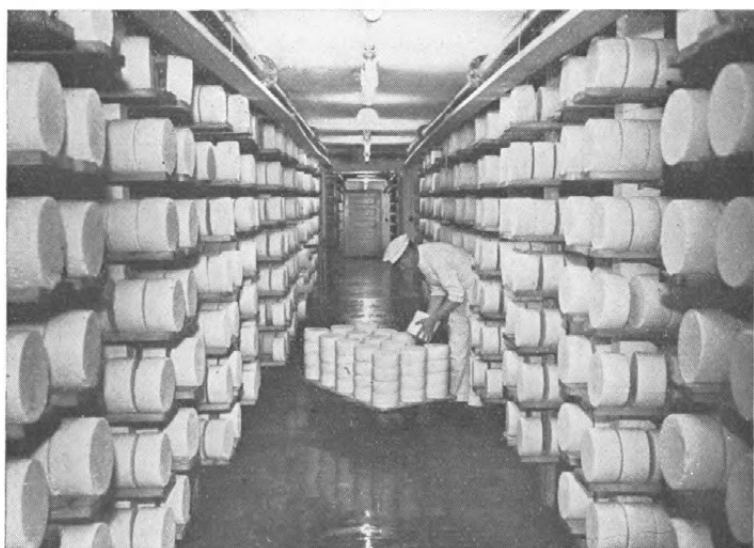

Fig. 2. Lager med oste af roquefort-typen. (Bornholmske Mejeriers Andelsosteri).

ofret hjemmemarkedet mere opmærksomhed, end tilfældet har været hidtil; thi selv om en eksport, der bringer fremmed valuta til landet, ikke mindst for tiden må hilses med den største tilfredshed, vil et stort hjemmesalg i høj grad bidrage til osteproduktionens stabilisering.

Årets meget betydelige osteeksport fordelte sig på en lang række aftagerlande og hosstående oversigt, der er udarbejdet efter opgørelser foretaget af De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation umiddelbart efter årsskiftet, giver et indtryk af fordelingen.

Af eksporten, der i hovedsagen har omfattet fuldfede oste, har Tyskland, hvis opkøb iøvrigt var noget varierende i årets løb, modtaget det største kvantum, idet 46,9 pct. er gået til dette land. Derefter følger England, hvis andel udgjorde 19,5 pct. Frankrig modtog 10,2 pct. af eksporten, og til U. S. A., hvor toldsatserne i 1950 ændredes i en for dansk ost heldig retning, udførtes 5,6 pct. eller en større mængde end i det sidste år før krigen.

Det er særlig den danske skimmelost, der her ligesom i England har forbrugernes interesse. Det tidligere gode marked i Belgien er nu så godt som helt erobret af hollænderne, og kun 0,5 pct. af eksporten placeredes her mod 21,5 pct. i 1948. Mellem de mange aftagere, som i tabellen samles i gruppen »Andre lande« må især fremhæves Israel og Grækenland, der sidste år modtog henholdsvis 1860 og 1580 tons dansk ost.

Oversigt over den danske osteeksports fordeling (1000 kg).

	1950	1949	1948	1947	1939
England	7 051	4 994	2 975 ²⁾	5 761	1 162
Tyskland	17 106 ¹⁾	12 444 ¹⁾	554 ¹⁾	—	5 387
Rusland	—	—	757	234	—
Norge	20	200	199	255	80
Sverige	778	2 957	2 275	1 719	489
Frankrig	3 692 ⁴⁾	620 ⁴⁾	210 ⁴⁾	54	—
Belgien	778 ³⁾	647 ³⁾	2 762 ³⁾	2 601 ³⁾	—
Schweiz	115	97	119	652	—
U. S. A.	2 058 ²⁾	636 ²⁾	582 ²⁾	1 056 ²⁾	1 820
Czekoslovakiet ..	—	—	20	238	—
Italien	600	94	16	—	—
Gaveforsendelser .	—	252	255	340	—
Andre	4 243	3 596	2 100	459	651
	36 441	26 537	12 824	13 369	9 589

1) Leverancer til fælleszonen og den russiske zone.

2) Inclusive leverancer til besættelsesstyrker i Tyskland.

3) Inclusive leverancer til Luxembourg.

4) Inclusive leverancer til franske besiddelser.

Siden 1. april 1950 er osteudførselen varetaget af private eksportører, idet en frigivelse af eksporten fandt sted. Samtidig gennemførte Mejeribrugets Osteeksportudvalg en minimumsprisordning for mejerierne, gældende for leverancer af ost til de forskellige markeder. Ved slutningen af 1950 var minimumsprisen for 10 uger gamle gouda og dansk schweizerost med 45 pct. fedt i tørstoffet beregnet for eksport til Tyskland 3,65 kr. pr. kg. For dansk roquefortost til Amerika var prisen 4,50 kr. pr. kg og til andre markeder 4,35 kr. pr. kg.

Den gennemsnitlige eksportpris for dansk ost opgives for 1950 til 4,00 kr. pr. kg fob.

Ved eksportafgifter har eksportprisernes indflydelse på hjemmemarkedet været søgt undgået, idet man frygtede nye maksimalpriser, hvis virkninger ude fra fik lov at slå igennem. Alligevel har nogen stigning fundet sted, hvilket bl. a. fremgår, når man sammenligner de af »Mælkeritidende« i 1950 sidst anførte hjemmemarkedspriser med de tilsvarende tal for 1949.

Hjemmemarkedspriser for ost (øre pr. kg).

Ostetype	1949		1950	
	Priser d. 29. dec.		Priser d. 29. juni	Priser d. 14. dec.
45 +	325—371		300—330	385—400
40 +	302		280—290	365
30 +	255—280		210—235	285—290
20 +	205—226		215	235—245

Den større økonomiske betydning, osteproduktionen har opnået efter krigen, medfører naturligt, at også spørgsmålet om kvaliteten er kommet mere i forgrunden. Udstillingerne tyder her på fremgang; men desværre er fejlbehæftede varer endnu meget almindelige i vore hjemlige osteforretninger. Dette hænger vel i nogen grad sammen med den frasortering, som sker ved eksporten, men er alligevel et bevis på manglende sikkerhed i produktionen. Som hjælp for mejerierne ved det kvalitetsforbedrende arbejde har De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation nu ansat fire ostekonsulenter, ligesom også organisationen Danske Ostemejeriers Sammenslutning stiller konsulenthjælp til rådighed for sine medlemmer. — Ved udgangen af 1950 havde 350 mejerier erhvervet ret til benyttelse af lurmærket ved produktion af almindelige oste, og 29 mejerier måtte benytte mærket ved fremstilling af roquefort-ost.

Den forholdsvis gode betaling, der i 1950 kunne opnås for skummetmælken ved ostelavning eller opfodring, medførte, at kaseinfabrikationen, hvis produktpriser var vigende, ikke omfattedes med større interesse. Særlig i årets første del var pro-

duktionen ringe. I de sidste måneder nåede den atter et noget større omfang og lå en overgang højere end i 1949; men trods dette oparbejdedes ikke mere end 108 mill. kg skummetmælk til kasein sidste år mod 124 mill. kg i det foregående, og fremstillingen omfattede kun 9853 tons råkasein med 35 pct. vand. I 1949 produceredes 11 328 000 kg råkasein.

Kaseineksporten omfattede i 1950 ifølge »Handelsstatistiske Meddelelser« ialt 3 580 400 kg, og værdien var 11,99 mill. kr. I 1949 udførtes 2 872 800 kg kasein, som betaltes med 10,1 mill. kr.

Mælkekonserves.

Om den virksomhed, der i 1950 er udøvet inden for mælkekonservesindustrien, kan kun få oplysninger gives. De bestående fabrikker er ikke interesseret i at offentliggøre deres driftsresultater, hvilket vel nok hænger sammen med, at de alle er private foretagender. På dette område vil forandring muligvis indtræde, idet man inden for mejeribruget overvejer oprettelse af fabrikker på andelsbasis. Den gode efterspørgsel efter holdbare mælkeprodukter, krigstilstand og krigsfrygt

Eksperten af mælkeprodukter.

Varens art	1949		1950	
	Mængde (100 kg)	Værdi (1000 kr.)	Mængde (100 kg)	Værdi (1000 kr.)
Fløde, hermetisk, kondenseret el. homogeniseret	9 235	3 078	9 389	2 986
Sødmælk, sukret, kondenseret, hermetisk	144 773	28 279	217 965	42 534
Sødmælk usukret	35 551	5 530	118 944	17 909
Sødmælk, usukret, kondense- ret, homogen., hermetisk ..	1 205	142	3 783	440
Skummetmælk, herm., kond., sukret og usukret	99 415	12 957	26 240	3 869
Mælk og fløde, ikke herm., kond. o. lign.	99 064	13 155	17 529	2 082
Tørmælk o. lign., hermetisk .	17 851	6 923	37 837	13 095
Tørmælk, mælkepulver o. lign. af sødmælk, ikke hermetisk	42 406	17 961	39 266	14 138
Tørmælk, mælkepulver o. lign. af skumm.mælk, ikke herm.	16 556	2 892	12 147	2 275

medfører, er en af årsagerne til disse overvejelser, ligesom den udvidede drift i de bestående virksomheder tages som opfordring til øget indsats. Udvidelsen ses bl. a. deraf, at der af landets samlede sødmælksmængde sidste år er anvendt 2,6 pct. eller 130 mill. kg til mælkekonserves. I 1949 og 1948 var det hertil benyttede kvantum henholdsvis 87 og 76 mill. kg.

Kun en ringe del af de varer, kondenseringsfabrikkerne fremstiller, finder anvendelse inden for landets grænser. Hovedparten eksporteres, og om eksporten kan gives foranstående oplysninger, der dels er hentede fra tabelværket »Danmarks Vareindførsel og -udførsel«, 1949, dels velvilligt overladt af Det statistiske Departement.

Eksportens samlede værdi androg i 1950 ialt 99,328 mill. kr. mod 90,917 mill. kr. i 1949. Til sammenligning kan anføres, at osteproduktionens værdi for de to år af De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation opgives til henholdsvis ca. 113 og ca. 146 mill. kr.

Mejeriernes driftsforhold.

Enkeltheder vedrørende mejeriernes driftsmæssige forhold kan for 1950, ligesom tilfældet har været i en årrække, belyses ved uddrag af regnskaber, der af fire veldrevne andelsmejerier er stillet til rådighed for *Tidsskrift for Landøkonomi*, og for hvilke årsoversigtens forfatter bringer de pågældende virksomheders ledere sin bedste tak.

Fire års-regnskaber er vel ikke noget omfattende materiale at bygge på; men da det stammer fra mejerier med uensartet driftsform og mælkemængde, beliggende i forskellige egne af landet, vil det alligevel indeholde værdifulde oplysninger, der kan tjene til at fuldstændiggøre det billede af mejeribrugets vilkår, der i det foregående er gjort forsøg på at tegne. Regnskaberne bringes i uddrag, og gennemgangen er den sædvanligt fulgte, idet regnskabet fra et fynsk mejeri med ostelavning først omtales, derefter følger regnskabsudtog fra et stort jydsk mejeri med ostelavning samt regnskabsudtog fra et vestjydsk mejeri. Det sidste regnskabsudtog stammer fra et mejeri med stort mælkesalg til kondensering.

Regnskabsudtog fra et fynsk andelsmejeri med ostelavning.

Regnskabsåret går fra 1. oktober 1949 til 30. september 1950.

År	Mølkemængde	Forbrug til 1 kg smør
1914	4 377 500 kg	25,5 kg mælk
1919	2 290 800 »	25,2 » »
1939	5 280 829 »	22,5 » »
1949	4 327 752 »	21,8 » »
1950	4 987 455 »	21,7 » »

I sammenligning med 1949 er mælkemængden i 1950 steget med 15,2 pct.; men den ligger endnu 5,5 pct. under, hvad der indvejedes i 1939. Den modtagne mælks gennemsnitlige fedtprocent var i sidste år 3,95 eller den samme som i foregående. Alligevel er forbruget af kg mælk til 1 kg smør dalet fra 21,8 til 21,7.

Som hovedresultat af regnskabet kan noteres, at mejeriets i 1950 opnåede smørpris har været 5,98 kr. pr. kg mod 6,52 kr. pr. kg i 1949. Pr. kg sødmælk er fremkommet en nettopris på 38,11 øre mod 38,92 øre pr. kg foregående år.

Af mejeriets særlige osteregnskab fremgår, at osteproduktionen har haft et større omfang end i 1949, idet der i 1950 er anvendt 91 600 kg skummetmælk og 113 785 fedtenheder mere inden for denne produktionsgren.

Osteregnskabet.

Indtægt:

Der er solgt ost for	588 757,95 kr.
Der er solgt valle for	36 260,40 »
Beholdning den 1. oktober 1950	54 852,00 »
	<hr/>
	679 870,35 kr.

Udgift:

Brugt til ost: 2 330 700 kg skummetmælk	307 748,75 kr.
Brugt til ost: 4 169 665 fedtenheder = 48 484 kg smør	266 662,00 »
Salt, farve, løbe, lærred m. m.	25 294,95 »
Lønninger	28 000,00 »
Varme og afkøling	2 442,25 »
Beholdning den 1. oktober 1949	49 722,40 »
	<hr/>
	679 870,35 kr.

Ved ostelavningen har mejeriets udnyttelsespris for skummetmælken været 13,2 øre pr. kg eller 1 øre mere end i 1949, og resultatet må betegnes som særdeles tilfredsstillende, eftersom kontoret for Mejeri-Drifts-Statistik i sin foreløbige opgørelse beregner skummetmælkens udnyttelsesværdi ved fremstilling af ost og kasein til 11,5 øre pr. kg og den gennemsnitlige skummetmælksnotering til 10,5 øre pr. kg.

*Regnskabsudtog fra et stort jydsk andelsmejeri
med ostelavning.*

Regnskabsåret går fra 30. september 1949 til 28. september 1950.

År	Mælkemængde	Forbrug til 1 kg smør
1914	5 674 838 kg	25,4 kg mælk
1919	2 697 358 »	24,6 » »
1939	8 142 352 »	22,0 » »
1949	6 921 599 »	21,6 » »
1950	8 375 986 »	21,7 » »

I det sidst afsluttede regnskabsår har dette mejeris mælkemængde passeret førkrigstidens og ligger 2,9 pct. over, hvad der indvejedes i 1939. I sammenligning med 1949 har der været en stigning på 21,0 pct. Den modtagne mælks fedtprocent er steget med 0,03 fra 3,93 til 3,96; men dette til trods er mejeriets forbrug af kg mælk til 1 kg smør i regnskabsåret gået op til 21,7 mod 21,6 foregående år. Mejeriet opnåede i 1950 en smørpris på 586,8 øre. I 1949 var den gennemsnitlige smørpris 643,5 øre pr. kg. Nedgangen i smørprisen har dog ikke kunnet forhindre, at regnskabet's pengeomsætning som følge af den store mælkemængde udviser stigning. Forøgelsen udgør 284 492,69 kr. Regnskabet udviser følgende indtægtsposter:

Salg af smør, sødmælkstillæg	1 696 494,43 kr.
Salg af ost	846 103,80 »
Salg af valle, mælk og fløde til andelshaverne ..	540 701,83 »
Detailsalg af mælk og fløde	180 313,79 »
Mælk og fløde en gros	6 465,56 »
Forskelligt	7 893,69 »
	3 277 973,10 kr.

Oversigt over driftsudgifterne.

Ialt kr.	Øre pr. 1000 kg mælk					
	1950	1949	1939	1919	1914	
Mælkekørsel m. m. .	98 157,46	1 171,8	1 436,0	501,4	1 030,0	243,8
Brændsel, elektrici- tet	59 771,79	713,6	760,8	181,7	599,4	83,0
Smørdritler, mærke- stave samt anden emballage	32 260,24	385,2	391,2	253,4	87,2	21,6
Salt, farve, løbe m. m.	30 321,08	362,0	374,8	123,9	270,6	30,8
Olie	1 106,83	13,2	9,3	13,0	15,8	3,8
Kontorudgifter	3 304,04	39,4	45,6	18,5	32,2	11,0
Inventarets vedligeh.	28 147,52	336,1	271,0	135,3	240,2	38,6
Bygn. vedligeh.	8 571,08	102,3	153,0	35,6	26,2	5,6
Vognenes vedligeh. .	—	—	23,1	14,3	71,2	26,6
Lønninger	91 407,02	1 091,3	1 303,9	352,0	613,3	152,0
Skatter, forsikringer m. m.	8 566,03	102,3	120,1	62,1	275,8	105,2
Forskelligt	3 220,01	38,4	66,1	24,3	31,7	42,8
	<u>364 833,10</u>	<u>4 355,6</u>	<u>4 954,9</u>	<u>1 715,5</u>	<u>3 293,6</u>	<u>764,8</u>

I sammenligning med foregående år viser mejeriets driftsudgifter en stigning på 21 870,26 kr., idet de er gået op fra 342 962,84 kr. til 364 833,10 kr.; men selv om det absolute tal er steget, viser en omregning på mælkemængden, at dennes forøgelse har givet en noget billigere drift. Driftsudgifterne pr. 1000 kg indvejet sødmælk var i 1950 4355,6 øre mod 4954,9 øre i 1949. Forskellen bliver her 599,3 øre.

Osteregnskabet.

Indtægt:

Produktion af ost	830 900,24 kr.
Valle	58 457,80 »
Modtaget af ostekontingentfondet	18 322,86 »
Ialt	<u>907 680,90 kr.</u>

Udgift:

Ostet af ialt 2 710 300 kg mælk med en smørværdi af 85 972 kg smør	495 658,26 kr.
Skummetmælksværdi 2 624 328 kg à 12 øre	314 919,36 »
Omkostninger	97 103,28 »
Ialt	<u>907 680,90 kr.</u>

Af mejeriets regnskab fremgår, at osteproduktionen i 1950 har været af noget mindre omfang end i 1949. Medens der i forrige regnskabsperiode anvendtes 45 pct. af den modtagne mælk til ost, har anvendelsen sidste år kun omfattet 32 pct., hvilket er 404 500 kg mindre.

Regnskabet oplyser, at andelshaverne har betalt skummetmælken med 9,89 øre pr. kg. Foregående år var skummetmælksprisen 10,93 øre pr. kg. Andelshaverne har pr. leveret kg sødmælk modtaget 34,75 øre, medens driftsresultatet i 1949 var 38,41 øre pr. kg.

Regnskabsudtog fra et stort vestjydsk andelsmejeri.

Regnskabsåret går fra 1. oktober 1949 til 30. september 1950.

I det sidste regnskabsår er det vestjydske mejeris mælkemængde steget med 685 115 kg eller 11,8 pct. i sammenligning med foregående år. Der indvejedes i 1950 ialt 6 499 388 kg mælk, og hermed er mælkemængden for mejeriåret 1939 passeret med 0,5 pct. Mælkemængdens anseelige opgang har ikke fundet sted, uden at en lille nedgang i fedtprocenten har været følgen. Det gennemsnitlige fedtindhold i den modtagne mælk var i 1949 3,85 pct. og i 1950 3,79 pct.; men trods nedgangen i mælkefedme har mejeriet alligevel formået at sænke forbruget af kg mælk til 1 kg smør fra 22,2 til 22,0.

Af mejeriets pengeregnskab fremgår, at der i 1950 har været følgende indtægter:

Salg af smør	1 629 960,23 kr.
» » ost og kasein	183 547,31 »
» » sødmælk	62 766,22 »
» » skummetmælk	502 072,51 »
» » fløde	30 564,00 »
« « valle	15 488,40 «
Forskelligt	16 454,92 »
	<hr/>
Ialt	2 440 853,59 kr.

Som det anførtes i årsoversigten 1949 har mejeriet ændret sin regnskabsform, hvorfor opstillingen over indtægterne endnu ikke lader sig sammenligne med tidligere års tal. Regn-

skabsændringen, hvorefter der bl. a. anvendes en højere skummetmælkspris end tidligere, blev gennemført, da mejeriet i 1949 tog ostelavningen op. I nævnte år omfattede ostningen kun 384 300 kg mælk, medens der i 1950 blev anvendt 844 800 kg mælk til ost og kasein. Ostemælkens smørværdi modsvarer et beløb af 63 216,51 kr.

I mejeriets driftsudgifter kan noteres en stigning på 20 742,78 kr. Stigningen hænger dels sammen med omkostningernes almindelige opgang, dels har påbegyndelsen af osteproduktionen medført udgiftsforøgelse. De samlede driftsudgifter udgjorde i 1950 ialt 220 529,15 kr., men også her betyder mælkemængdens stærke opgang, at udgifterne beregnet pr. 1000 kg mælk er dalet, idet disse tal kun er 3393,0 øre det sidste år mod 3436,1 øre i 1949. I de i følgende oversigt anførte brændselsudgifter er dog ikke medregnet et beløb på 10 300,00 kr., der er medgået til kartoffelkogningen, som har givet en indtægt på 11 700,00 kr.

Oversigt over driftsudgifterne.

	Ialt kr.	Øre pr. 1000 kg mælk				
		1950	1949	1948	1947	1939
Kørsel af mælk o.a.	88 861,98	1 367,2	1 565,0	1 986,3	1 830,6	476,5
Lønninger	47 793,01	735,3	721,7	837,4	730,6	215,8
Brændsel og elektricitet	18 330,33	282,0	280,2	576,4	558,1	96,3
Emballage til smør	27 727,92	426,6	422,1	426,5	272,3	216,6
Rengøringsmidler, salt, farve, olie . .	5 223,54	80,4	63,9	83,4	91,1	47,4
Vedligeh. af inventar og bygninger	20 485,16	315,2	190,1	117,5	178,5	52,6
Skatter, forsikringer og foreninger	4 602,08	70,8	76,8	89,9	78,7	38,9
Renter	3 234,42	49,8	69,7	49,4	12,9	34,8
Andre udgifter	4 270,71	65,7	46,6	53,4	39,8	20,6
	<u>220 529,15</u>	<u>3 393,0</u>	<u>3 436,1</u>	<u>4 220,2</u>	<u>3 792,6</u>	<u>1 199,5</u>

Mejeriet har betalt den modtagne mælk med 34,79 øre pr. kg. I 1949 udbragtes sødmælken i 37,40 øre pr. kg. Den benyttede pris ved beregning af skummetmælkens værdi har i de to regnskabsår været henholdsvis 10,48 og 11,02 øre pr. kg.

*Regnskabsudtog fra et andelsmejeri med salg
til en kondenseringsfabrik.*

Regnskabsåret går fra 1. oktober 1949 til 30. september 1950.

Regnskabet fra dette mejeri har i årsoversigten sin særlige opgave, idet det tjener til at illustrere forholdene, hvor en stor del af mejeriets mælkemængde finder anvendelse ved salg til en kondenseringsfabrik. Salget er meget betydeligt, omend dets procentlige andel i mejeriets indtægter daledede fra 40,9 pct. i 1949 til 38,2 pct. i 1950. Det omfattede såvel fløde som sødmælk og skummetmælk, men medens fløden udelukkende er aftaget af fabrikken, er mindre mængder sødmælk samt en ikke ubetydelig mængde skummetmælk leveret til et par nærliggende konsummælksmejerier. De i 1950 afsatte mængder og de opnåede priser var følgende:

47 311,1 kg fløde à 238,5 øre pr. kg
1 140,701,0 » sødmælk à 38,94 øre pr. kg
463 604,0 » skummetmælk à 11,61 øre pr. kg

Oversigt over regnskabets hovedresultater.

	1950	1949	1948	1947
Indvejet mælkemængde, kg .	4 204 185	3 345 035	2 904 577	3 086 905
Mejeriets gennemsnitsfedtprocent	3,93	3,85	3,77	3,84
Smørrets gennemsnitspris (øre pr. kg)	591,0	641,0	655,0	497,0
Sødmælken udbragt i (øre pr. kg)	35,05	36,60	37,60	29,90
Andelshaverne har betalt den skummede mælk med (øre pr. kg)	10,23	11,35	12,80	10,85
Driftsudgifter (øre pr. 1000 kg)	3 060	4 090	4 130	3 990

I oversigten over regnskabets vigtigste resultater kan iagtages en meget betydelig stigning i mejeriets mælkemængde. Den viser i sammenligning med foregående år en opgang på 959 150 kg eller 28,6 pct. I samme periode er fedtprocenten steget fra 3,85 til 3,93 og hermed er fulgt en nedgang i forbruget af kg mælk til 1 kg smør fra 22,6 til 21,9. Som følge af